

תמרה דנבלון - סופרת יהודיה לילדים בבלגיה

מאת רבקה מגן

יושבת אני מול אחת הסופרות המפורסמות לגיל הרך בבלגיה. שני מליון עותקים מספריה כבר נמכרו כאן לילדים, ורבים מהם זכו להמחזה טלוויזיונית. תמרה דנבלון היא יהודיה, ולהפתעתי — דוברת עברית רהוטה. "אני בוגרת בייס"ס "תחכמוני" באנטורפן, בו למדנו יום יום שעתיים את השפה העברית", מספרת לי הסופרת.

תולדות־חייה דומות לאלה של יהודים רבים, כאן. נולדה באנטורפן, ואת מלחמת העולם השנייה בילתה בבית ילדים עם אחותה, ואיש לא ידע על יהדותן. אמה נשלחה למחנה השמדה, וכשנסתיימה המלחמה, הוציאה אביה, שנותר בחיים מבית־הילדים ודאג לחינוכה היהודי בבית־הספר "תחכמוני" באנטורפן.

2. ר' למשל בקובץ סיפוריו לילדים — "ציד יונים".

3. ר' נעורים בקיבוץ בעיני מחנכיו וחניכיו, מוני אלון, ספרית פועלים תשל"ה.

לאחר סיום ביה"ס למדה בבי"ס גבוה להוראה וחזרה ללמד בבית-הספר היהודי, בו למדה, אבל כעבור שנה החליטה להתמסר לחינוך נוער במרכז הקהילתי בבריסל ויצירתה הספרותית הראשונה היתה מחזה לחג החנוכה. כשנולדה בתה הבכורה דבורה, החליטה לכתוב למענה סיפורים, שתקרא לה — כשתגדל.

הסיפורים נתקבלו מיד להמחזה בטלוויזיה. הספר הראשון, אותו פרסמה נקרא בשם 'אבי (הדבורה בצרפתית) הקטנה משתעממת'. ספר זה "זכה" להוקעה ע"י התנועה הפמיניסטית בעת כינוס בצרפת. האשימו את הסופרת, שהיא משתמשת בסטריאוטיפים, כשהיא מתארת את הבת מכבסת ותופרת כאמה.

"לא זלזלתי בביקורת הקשה, שהוטחה ביי", מספרת תמרה. "לפתע גיליתי, שהן צודקות וכתיבתי מושפעת מחינוכי השמרני. ועל כן שיניתי את ספרי זה. ובמהדורה הבאה הוספתי דמות אב וגם ילד חבר, ולאורך כל כתיבתי נזהרתי, שלא לשוב לכתיבה סטריאוטיפית", מספרת לי תמרה.

30 ספרים פירסמה תמרה דנבלון עד עתה לגיל הרך. הם נקראים בצרפת, קנדה הצרפתית, שווייץ, 4 מהם תורגמו לגרמנית.

גיבורת מרבית הספרים היא: אבי וכל ספר טוב סביב בעיה בחייה. בלבו של כל ספר 2 דפים כתובים ע"י פסיכולוג, המנתח את הסיפור ומסביר להורים איך אפשר לשוחח על הסיפור אחרי הקריאה, ומה להדגיש בו.

אנו קוראים בספריה איך מקבלת אבי הסבר על הריון, איך מתעוררת הקנאה בהיוולד אח חדש. אנו מלווים את אבי החולה ושמחים איתה בכלב הקטן, שקיבלה כמתנת יום הולדת.

אנו מלווים את ידידותה האמיצה עם אשה זקנה, ונכנסים איתה בצעדים ראשונים לעולמות המוסיקה והמדע.

ספריה האחרים של תמרה מוקדשים לבג'מין, שהוא ילד. והמתכונת — דומה לספריה על אבי-הילדה.

כמו כן חיברה הסופרת שתי אופרות לילדים, שהוצגו בהצלחה בבלגיה. נושאי ספריה של תמרה וכן תיאוריה הם אוניברסלים. אבל כשאנו פוגשים בדודה מינה או בתיאור הדרך בה קראו פעם ילדים בחדר, מיד מתגלה הגון היהודי. עתה עוברת הסופרת בבתי ספר וכותבת ספרים על ילדים. כל ילד תורם קטע כתוב, רעיון או עיטור, והספרים המוכנים מתוספים לספריות בתי הספר.

"לו הייתי היום לבד ויכולה למצוא עבודה, בלי היסוס הייתי עולה לישראל", אומרת לי הסופרת המצליחה הנשואה כאן לעיתונאי מפורסם בטלוויזיה ואם ל-2בנות. פגישתנו מסתיימת כשתמרה קוראת בפני את האפילוג באופירה שלה.

את עצי יערו לעצמו יחטוב.
האחד ירוץ במהרה בדפים וריחם כמור
והשני יתאמץ, יעצר ויקשה עליו לגמור
לכל ילד החיים — ספר פתוח,
לעוף בו חפשי לאשר ישא הרוח.

על סיפורם של גיבורי ירד כאן המסך.
ודף חיים חדש להם כאן נפתח
לא יכולתי לספר לכם עוד
אפילו לו רציתי מאד.
כי את ספר חיינו כל ילד לבד יכתוב,